

Lietuvos vėjo elektrinių asociacija
M. K. Čiurlionio g. 4, 03104 Vilnius
Tel. +370 52 42 7086, el. p. lvea@lvea.lt
Įmonės kodas: 300090246

Lietuvos Respublikos valstybinei kainų ir
energetikos kontrolės komisijai
Verkių g. 25C-1, 08223 Vilnius

2019-03-06 Nr. A2019/5

DĖL ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ SKATINIMO KVOTŲ PASKIRSTYMO AUKCIONŲ NUOSTATŲ

Lietuvos vėjo elektrinių asociacija (toliau – **Asociacija**) šiuo raštu teikia pastabas ir pasiūlymus Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – **Komisija**) nutarimo dėl Komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. O3-229 „Dėl skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“ išdėstymo nauja redakcija projektui (toliau – **Nuostatai**).

Nuostatų projekto formuluotės ir redakciniai pataisymai

Siekiant patogumo, Asociacija kartu su šiuo raštu teikia Nuostatų projekto redakciją su redakciniais pakeitimais bei formuluočių patikslinimais (*angl. track-changes*), kurie, Asociacijos nuomone, nereikalauja papildomų paaiškinimų.

Dėl minimalaus aukciono dalyvių skaičiaus didinimo (Nuostatų 7, 80.1 ir 80.2 punktai)

Nuostatų projekte yra siūloma nuo dviejų iki trijų didinti minimalų aukciono dalyvių skaičių bei nuo vieno iki dviejų – dalyvių skaičių pratęsus pasiūlymų pateikimo terminą. Asociacijos nuomone, toks minimalių reikalavimų griežtinimas aukcionui nėra pagrįstas, nes: (i) jis nenumatytas teisės aktuose, kurių nuostatas įgyvendina Nuostatai; (ii) minimalaus dalyvių skaičiaus didinimas didina riziką, kad aukcionas gali neįvykti, kas yra nesuderinama su LR AIEĮ įtvirtintais valstybės tikslais plėtojant energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Turint omenyje, kad planuojamas aukcionų dažnumas nebus didelis, kiekvienas neįvykęs aukcionas reikštų valstybei svarbių tikslų įgyvendinimo nukėlimą laike; (iii) aukcione ketinantis dalyvauti subjektas, teikdamas dokumentus aukcionui, neturi galimybės sužinoti (ir nežino), kiek kitų potencialių dalyvių ketina dalyvauti aukcione, dėl ko nėra rizikos daryti prielaidą, kad minimalus aukciono dalyvių skaičius gali įtakoti dalyvių pasiūlymus (prašomą kainos priedo dydį).

Asociacija siūlo aptariamų nuostatų nekeisti ir palikti dabartinėje redakcijoje galiojančius reikalavimus.

Dėl ketinamų įrengti elektrinių vietų (Nuostatų 11 p.)

Asociacijos manymu, Nuostatuose likusi nuoroda į LR AIEĮ 14 straipsnį yra nebeaktuali dėl pasikeitusių reikalavimų gamintojui apibrėžti ketinamą įrengti elektrinės vietas.

Dėl pirmojo aukciono paskelbimo tvarkos ir jo organizavimo

Nei Nuostatuose, nei Komisijos nutarimo tekste dėl naujos redakcijos Nuostatų patvirtinimo nėra aptartos nuostatos dėl pirmojo aukciono organizavimo ir jo vykdymo tvarkos. Remiantis LR AIEĮ (2018-12-20 Įstatymo Nr. XIII-1890 redakcija) 14 str. 4 d. nuostatomis pirmasis aukcionas turi būti organizuojamas atsižvelgiant į įstatyme numatytas išimtis. Siekiant teisinių santykių reguliavimo aiškumo, Asociacijos nuomone, būtų tikslinga pirmojo aukciono organizavimui ir vykdymui taikomas specialias nuostatas aptarti Komisijos nutarime dėl Nuostatų naujos redakcijos patvirtinimo, o ne pačiame Nuostatų tekste, nes po pirmojo aukciono šios išimtinės nuostatos taps nebetaikytinomis praktikoje.

Dėl aukcionams teikiamų dokumentų (Nuostatų 34 p.)

Siekiant mažinti rinkos dalyviams nustatytą biurokratinę našta, o taip pat išvengti nesusipratimų dėl Nuostatuose minimų aukciono dalyvio patvirtinimų turinio bei formos, Asociacija siūlo: (i) atsisakyti patvirtinimo dėl Nuostatų 58.6 ir 58.7 papunkčiuose nurodytų aplinkybių nebuvimo, nes tai vieša informacija, kurią gali patitikrinti Komisija/Aukciono komitetas; (ii) atsisakyti reikalavimo pateikti pažymą pagal Nuostatų 34.9. ir 34.10. papunkčius ir numatyti, kad atitinkamą informaciją susirenka pati Komisija; (iii) atsisakyti Nuostatų 34.5 punkte įtvirtinto reikalavimo taikymo, kai dokumentus juridinio asmens vardu pateikia (pasirašo) vadovas ar/ir kitas asmuo, įregistruotas Juridinių asmenų registre; (iv) atsisakyti Nuostatų 34.13- 34.16 punktų, nes nėra aišku, koku tikslu iš dalyvio yra prašoma šiuose punktuose įvardinta informacija (nėra draudimo aukcione dalyvauti tarpusavyje susijusiems asmenims, o draudžiami susitarimai yra negaliojantys pagal LR konkurencijos įstatymą, tad dalyvio patvirtinimas nekeistų situacijos); (v) Nuostatų 32.12 punkte palikti tik reikalavimą dėl teistumo nebuvimo, nes kitokių pažymų dalyvis neturi galimybės gauti, o taip pat, LR AIEĮ draudimą dalyvauti aukcione sieja išimtinai tik su teistumu, bet ne su įtarimų ar net kaltinimų pareiškimu. Dar daugiau, siūloma nuostata prieštarauja nekaltumo prezumpcijai; (vi) siekiant išvengti nesusipratimų Aukciono dokumentų vertinimo procese, siūlome kartu su Nuostatais viešai paskelbti 34 p. minimų patvirtinimų pavyzdines formas; (vii) Nuostatų 34.6 punkto antrasis sakiny, Asociacijos nuomone, yra perteklinis, nes ketinimų protokolą privalės pasirašyti visi gamintojai, ketinantys dalyvauti aukcione, nepriklausomai nuo ketinamos instaliuoti elektrinės galios. Analogiškai atsisakytina ir Nuostatų 58.5 punkto; (viii) Nuostatų 34.8 punkte suformuluotą reikalavimą pateikti patvirtinimą, Asociacijos nuomone, vertėtų keisti į reikalavimą pateikti atitinkamo atsisakymo (-ų) kopijas su adresatų gavimo žymomis arba siutimą adresatui patvirtinančiais dokumentais (jų patvirtintomis kopijomis).

Dėl aukciono dokumentacijos vertinimo eigos (Nuostatų VII skyrius)

Asociacija siūlo apsvarstyti galimybę Aukciono dokumentų patikrą atlikti dviem etapais,- pirma, patikrinti gamintojo kvalifikaciją atitinkančius dokumentus ir įtvirtinti Nuostatuose terminą, per kurį gali būti pašalinami formalūs dokumentų neatitikimai; antra, numatyti užklįjuotų vokų su kainos priedu pateikimo etapą, jų atplėšimą ir laimėtojo paskelbimą iš karto; Atitinkamai būtų taikytina ir Aukciono nuostatų VII ir VIII skyriams. Siūlomi pakeitimai užtikrintų keleto tikslų įgyvendinimą: (i) neliktų rizikos, kad aukcionas neįvyks dėl to, kad nebus minimalaus reikalaujamo dalyvių, atitinkančių keliamus reikalavimus, skaičiaus; (ii) pasiūlymai su kainos priedu būtų rengiami maksimaliai tiksliai atspindint rinkoje esamą situaciją; (iii) maksimaliai įmanomai sutrumpėtų laikas nuo kainos priedo pateikimo iki laimėtojo paskelbimo, kas sudarytų galimybes maksimaliam apibrėžtumui projektų vystymo prasme ir palengvintų finansinių srautų valdymą ir investicijų pritraukimą Gamintojui; (iv) Analizuojant Nuostatų 58.6 – 58.10, 5.12, 5.13 punktus susidaro

pagrįsta prielaida, kad juose minimos aplinkybės bus tikrinamos du kartus: (a) Aukciono dokumentų pateikimo metu ir (b) Komiteto sprendimo dėl (ne)pašalinimo priėmimo metu. Jei Nuostatais neketinama nustatyti tokio reguliavimo, kuriuo remiantis Komitetas vertins aptariamą aplinkybę du kartus, Asociacijos nuomone minėti punktai šalintini iš Nuostatų kaip pertekliniai. Papildomai siūlymą pagrindžia Nuostatų 58.2 punktas ir Įstatymo 20 str. 4 d. nuostatos.

Dėl aukciono dokumentacijos formalių trūkumų šalinimo galimybes ir tvarkos

Nuostatų 55, 56 ir 59 punktai savo turiniu nėra nuoseklūs ir net prieštaraujantys vienas kitam. Asociacija siūlo numatyti galimybę per Nuostatuose įtvirtinta terminą po dalyvio kvalifikacinių dokumentų voko atplėšimo patikslinti pateiktus dokumentus Komiteto reikalavimu, jei tokie formalių reikalavimų patikslinimai nekeičia dokumentų esmės/dalyvio statuso. Tuo pačiu pažymėtina, kad dabartinė Nuostatų redakcija (56 punktas) suteikia diskrecijos teisę Komitetui prašyti papildomos informacijos iš dalyvių, tačiau nėra kriterijų, kada tokia informacija turi būti prašoma, iš vieno, ar iš visų dalyvių ir pan. Siūloma nuostata nesukuria teisinio aiškumo aukcionų procedūroms, sudaro galimybę Komitetui netinkamai įgyvendinti turimą diskreciją ar net ją piktnaudžiauti.

Aukciono laimėtojo nustatymo kriterijų ir tvarkos (IX skyrius)

Vadovaujantis LR AIEĮ (2018-12-20 Įstatymo Nr. XIII-1890 redakcija) 20 str. 11 d. nuostatomis aukciono laimėtojas turi būti nustatomas remiantis tik vienu kriterijumi,- mažiausiu kainos priedu. Nuostatuose siūlomi kiti kriterijai aukciono laimėtojams nustatyti neatitinka minėtos įstatymo nuostatos. Asociacijos nuomone, jei mažiausią kainos priedą pasiūliusių aukciono dalyvių bendra gamybos apimtis viršytų aukciono kvotą, tai tarp tokių dalyvių Komisija turėtų organizuoti antrą aukciono ratą, kuriame dalyvautų tik šie mažiausią kainos priedą pasiūlę dalyviai. Jei ir antrame rate mažiausias kainos priedas sutaptų ir tokių dalyvių, kurių kainos priedas sutampa, bendra gamybos apimtis vis tiek viršytų aukciono kvotą, tada galėtų būti naudojamas papildomas vienas kriterijus, t.y. elektros energijos gamybos apimtis.

Nuostatų 64, 67-69, 71 punktuose bet kuriuo atveju (būtų atsižvelgta į aukščiau šiame punkte pateiktą pastabą ar ne) atsisakytina ketinamos įrengti elektrinės galios kriterijaus, nes: (i) aukcionai yra technologiškai neutralūs, o skirtingų rūšių atsinaujinančių energijos šaltinių galios ir pagamintos elektros energijos santykis skiriasi; (ii) Įstatymas skatinimą ir gamybą iš atsinaujinančių energijos šaltinių (jos apimtis) nebesieja su instaliuotomis (ketinamomis instaliuoti) galiomis, o išimtinai su elektros gamybos apimtimi; (iii) ketinamos instaliuoti galios kaip laimėtojo kriterijaus naudojimas reikštų, kad prioritetas suteikiamas mažesnio efektyvumo elektrinei/technologijai, kuriai reikia daugiau instaliuotos galios vienam elektros energijos vienetui pagaminti, kas iš esmės prieštarauja atsinaujinančių išteklių naudojimo plėtros koncepcijai. Atitinkamai siūlome atsisakyti Nuostatų 72 punkto.

Dėl elektros energijos metinių gamybos apimčių skelbimo tvarkos (Nuostatų 84 p.)

Asociacijos nuomone, Nuostatų 84 punkto nuostatos prieštarauja Įstatymo 13 str. 6 d. nuostatomis, kurios įpareigoja Komisiją kiekius tvirtinti ir skelbti kartą per metus iki kovo 1 d. Į kiekius įtraukiamas ir planuojamas pagaminti elektros energijos kiekis, tad situacija, kurioje stabdomas pradėtas Aukcionas, yra negalima.

Dėkojame už Jūsų bendradarbiavimą.

Direktorius

Aistis Radavičius